

REFUZUL ȘCOLAR

- Factori care pot afecta un start bun la școală-

MATERIAL ADRESAT PĂRINȚILOR

Profesor consilier școlar,
CROITORU FELICIA-MELANIA
CJRAE Alba/CJAP Alba

PREAMBUL

Începerea școlii este un moment încărcat de emoție pentru copii și părinți, este un examen al vieții pentru cei mici. Orice problemă în educație și mai ales în dezvoltarea copilului "sare în ochi" odată ce copilul este pus în situația de a face față cerințelor diversificate ale școlii. Pe lângă "cei șapte ani de acasă" există o multitudine de factori care pot afecta un start bun la școală.

Printre acești factori pot fi amintiți:

- Vârsta potrivită și nivelul de dezvoltare
 - Starea emoțională a copilului
 - Problemele de comportament
 - Dificultățile specifice de învățare
 - Probleme de sănătate a copilului

Vârsta potrivită și nivelul de dezvoltare

Copiii dați mai devreme vârstei de 6 ani la școală pot avea probleme de adaptare deoarece nu sunt pregătiți, atât din punct de vedere fizic, dar mai ales și cognitiv și afectiv-emoțional, pentru debutul școlar. Creierul lor nu a atins nivelul de maturizare necesar pentru a face față cu succes școlii. **Abilitățile de autocontrol și inhibiție, capacitatea de concentrare voluntară a atenției și volumul memoriei de lucru** atât de solicitate la școală sunt atribute funcționale ale părții frontale ale creierului, a cărei maturizare începe să se contureze abia după **vârsta de 6-7 ani** și durează până târziu în adolescență. (Deoarece fiecare copil are propriul ritm de dezvoltare, nu există o recomandare general valabilă.)

Starea emoțională a copilului

Anxietatea este cea mai frecventă problemă afectiv-emoțională a copiilor de vârstă școlară. Fricile copiilor îmbracă diverse forme de-a lungul timpului și se pot transforma în **anxietate socială, de performanță sau școlară**, odată ce copilul a trecut pragul școlii. Anxietatea poate fi prezentă încă de la început sau se poate instala treptat, pe măsură ce copilul este expus mediului școlar. Este important de știut că "solicitările mediului școlar" nu înseamnă numai cerințele strict educaționale, ci și programul zilnic, interacțiunea cu ceilalți copii și cu alte persoane adulte, respectarea regulilor de comportament individual și a normelor de grup. De obicei, copiii care se opun de la început mersului la școală au manifestat și la grădiniță același comportament, în cazul lor fiind vorba de o **anxietate de separare față de persoanele din familie**. Copiii "dificili", cu un temperament inhibat, anxios și cu dificultăți de adaptare la situații noi prezintă un risc ridicat de a manifesta astfel de probleme.

Problemele de comportament

Ajuns la vârsta școlară, copilul e necesar să fie capabil să își inhibe și controleze "ieșirile" comportamentale, să stea liniștit în bancă, să își concentreze atenția la ce i se spune. În plus, abilitățile de socializare sunt extrem de importante, iar copiii ce nu le-au dezvoltat suficient riscă să fie marginalizați de către ceilalți copii și să fie etchetați "copii problemă". Prin problemele de comportament înțelegem: **agitație, nerăbdare, neatenție, hiperactivitate, impulsivitate, agresivitate verbală și fizică, retragere socială și dificultăți de relaționare adecvată cu ceilalți**. Odată ce și-a creat această faimă, copilul cu probleme de comportament intră într-un cerc vicios din care este foarte greu de ieșit.

Cauzele problemelor de comportament sunt multiple. Pot fi simple probleme de educație și disciplină, sau afecțiuni serioase de tipul ADHD, tulburărilor opoziționismului provocator, tulburărilor de relaționare socială, sau multe alte cauze medicale care duc spre astfel de manifestări comportamentale.

Dificultățile specifice de învățare (de citit, de scris, de calcul matematic)

Dificultățile specifice de învățare sunt frecvent întâlnite copiilor de vârstă școlară mică sau mijlocie. Din păcate, uneori trec ani buni până când cadrul didactic sau părinții, sesizează că este o problemă, iar copilul nu poate învăța din cauze obiective și nu pentru "că nu vrea" sau "este leneș". Aceste dificultăți apar în rezolvarea sarcinilor de scris și citit (cel mai frecvent) sau de calcul matematic și poartă numele de **dislexie, disgrafie și discalculie**. Gradul de severitate poate varia de la ușor la sever. Comportamentul de învățare al copilului este inadecvat, inefficient, scăzut. Copilul are întârzieri semnificative față de ceilalți copii în achiziția abilităților școlare cu toate că nu prezintă deficiențe fizice, intelectuale sau senzoriale care să justifice acest lucru.

Dacă este suspectată o astfel de problemă, este imperios necesar să fie diagnosticat și ajutat cât mai devreme pentru a nu-i fi afectată stima de sine și a nu dezvolta probleme emoționale legate de activitatea de învățare.

Probleme de sănătate a copilului (de auz, de vedere, de postură, de somn, ș.a.)

Înainte de începerea școlii este bine ca părinții să facă o verificare amănunțită a stării de sănătate a copiilor. **Problemele de vedere, de auz, deformările coloanei vertebrale** sunt doar câteva din deficiențele cu impact negativ asupra adaptării copilului la școală. De asemenea, **problemele endocrinologice**, în special cele ale glandei tiroide, pot afecta starea afectivă și capacitatea de concentrare a atenției copilului. În plus, o **alimentație dezechilibrată** și mai ales **problemele de somn** își vor pune amprenta, cu siguranță, pe capacitatea de învățare a copilului.

Problemele de somn ale copiilor, în general, sunt neglijate și de aceea este bine ca părinții să acorde mai multă atenție. Există foarte multe **cauze** pentru care copiii "dorm prost". De exemplu, mulți copii de vârstă școlară mică au probleme de concentrare a atenției și stări de nervozitate în timpul zilei datorate unei respirații deficitare în timpul somnului. Dacă copilul doarme agitat, se mișcă mult, se trezește frecvent, plânge în timpul somnului, iar dimineața se trezește nervos, este necesar să fie investigate cauzele pentru care copilul nu se odihnește în timpul somnului de noapte.

FII PARTENERUL COPILULUI TĂU!

Bibliografie:

1. Speranța Farca, Copilul meu merge la Școală! Ghidul părinților pentru clasa pregătitoare, ISE, 2012;
2. www.psihipedi.ro/parenting
3. www.suntparinte.ro